

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POREVIZIJSKO POROČILO

**Popravljalni ukrepi pri reviziji pravilnosti
in smotrnosti dela poslovanja
Nacionalnega inštituta za javno zdravje**

2022

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POREVIZIJSKO POROČILO

**Popravljalni ukrepi pri reviziji pravilnosti
in smotrnosti dela poslovanja
Nacionalnega inštituta za javno zdravje**

Številka: 322-11/2019/46
Ljubljana, 13. maja 2022

1. Uvod

V revizijskem poročilu o pravilnosti in smotrnosti dela poslovanja Nacionalnega inštituta za javno zdravje v letu 2019¹, št. 322-11/2019/35 z dne 28. 12. 2021 je Računsko sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju: računsko sodišče) Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje (v nadaljevanju: inštitut) izreklo **mnenje s pridržkom** o pravilnosti dela poslovanja in ocenilo, da je bil inštitut pri zagotavljanju podatkov o čakalnih dobah **delno učinkovit**.

Ker vse razkrite nepravilnosti in nesmotrnosti niso bile odpravljene med revizijo, je računsko sodišče v revizijskem poročilu inštitutu podalo zahtevo za predložitev odzivnega poročila.

Inštitut je računskemu sodišču predložil odzivno poročilo² v predpisanem roku. V odzivnem poročilu, ki ga je s podpisom in pečatom potrdila odgovorna oseba Milan Krek, direktor, so predstavljeni popravljalni ukrepi.

V porevizijskem postopku smo pregledali odzivno poročilo ter preizkusili verodostojnost in zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov.

V tem poročilu:

- predstavljamo nepravilnosti in nesmotrnosti, ki so bile razkrite v revizijskem poročilu in so zahtevale ukrepanje,
- povzemamo popravljalne ukrepe in
- izrekamo mnenje o zadovoljivosti popravljalnih ukrepov.

¹ [URL:https://www.rs-rs.si/fileadmin/user_upload/Datoteke/Revizije/2021/NIJZ/NIJZ_PP19_RevizijskoP.pdf], 15. 4. 2022.

² Št. 006-2/2019-26 z dne 29. 3. 2022 in dopolnitev z dne 14. 4. 2022.

2. Nepravilnosti, nesmotrnost in popravljalni ukrepi

2.1 Akt o sistemizaciji delovnih mest

2.1.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.1.1.d revizijskega poročila je navedeno, da inštitut ni ravnal v skladu s četrtem odstavkom 13. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju³ (v nadaljevanju: ZSPJS), ker je s Spremembo Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje⁴, ki se uporablja od 3. 12. 2019, sistemiziral delovno mesto operativni inženir VII/1 (s šifro delovnega mesta J017301) iz Aneksa h Kolektivni pogodbi javnega zavoda RTV Slovenija⁵, ki ne velja za inštitut, čeprav Aneks h Kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva in socialnega varstva⁶ vsebuje delovno mesto inženir tehničnih strok VII/I (J017028), Aneks h Kolektivni pogodbi za raziskovalno dejavnost⁷ pa delovno mesto diplomirani inženir VII/I (J017013), ki pa sta nižje vrednoteni kot delovno mesto, ki ga je sistemiziral inštitut.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je v Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje pravilno sistemiziral delovno mesto.

2.1.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu predložil Spremembo Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje⁸, s katero je iz Kataloga funkcij, delovnih mest in nazivov (Priloga I) in Opisa del in nalog delovnega mesta (Priloga II) Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje črtal delovno mesto operativni inženir VII/1 (s šifro delovnega mesta J017301).

2.1.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

³ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18.

⁴ Št. 0071-13/2017-16 z dne 25. 2. 2020.

⁵ Uradni list RS, št. 69/08 in 45/18.

⁶ Uradni list RS, št. 60/08 in 80/18.

⁷ Uradni list RS, št. 61/08 in 80/18.

⁸ Št. 0071-13/2017-39(003) z dne 22. 3. 2022.

2.2 Položajni dodatek

2.2.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.1.5.a revizijskega poročila je navedeno, da je inštitut javni uslužbenki na delovnem mestu višji zdravnik specialist za vodenje delovne naloge zagotavljanje podatkov in informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu določil položajni dodatek v višini 8 % osnovne plače⁹. V primeru projektnih in delovnih nalog ter drugih delovnih skupin gre za oblike timskega dela, ki omogočajo izpolnjevanje rednih del in nalog, in ne za izvrševanje pooblastil v zvezi z vodenjem, usklajevanjem ali izvajanjem dela kot vodja notranje organizacijske enote. Delovne skupine v tem primeru tudi ne moremo enačiti z notranjo organizacijsko enoto, kot jo opredeljuje drugi odstavek 3. člena Uredbe o kriterijih za določitev položajnega dodatka za javne uslužbenke¹⁰ (v nadaljevanju: uredba o kriterijih za določitev položajnega dodatka). Ocenili smo, da je inštitut javni uslužbenki v letu 2019 v nasprotju s prvim odstavkom 24. člena ZSPJS in 3. členom uredbe o kriterijih za določitev položajnega dodatka obračunal in izplačal 2.980 EUR preveč položajnega dodatka.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je odpravil nepravilnost pri določanju in obračunavanju plače v skladu s petim odstavkom 3. člena in prvim odstavkom 3.a člena ZSPJS.

2.2.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu posredoval sklepe direktorja z dne 8. 4. 2022¹¹, s katerimi je preklinal veljavnost sklepov o določitvi položajnega dodatka, na podlagi katerih je bilo 10 zaposlenih upravičenih do položajnega dodatka za vodenje delovnih nalog. Navedenim 10 zaposlenim položajni dodatek za vodenje delovnih nalog od 1. 4. 2022 ne pripada več.

V enem primeru je bil javni uslužbenki (predstojnici območne enote) s sklepom št. 1001-480/2020-24 z dne 8. 4. 2022 položajni dodatek za vodenje delovne naloge in delovne skupine s 1. 4. 2022 preklican, hkrati pa ji je bil z novim sklepom (št. 1001-480/2020-25) s 1. 4. 2022 dodeljen položajni dodatek za vodenje delovne skupine.

2.2.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **delno zadovoljiv**.

V primeru delovne skupine ne gre za notranjo organizacijsko enoto, ki bi bila v skladu z drugim odstavkom 3. člena uredbe o kriterijih za določitev položajnega dodatka kot taka določena z

⁹ Sklep o določitvi položajnega dodatka št. 1006-48/15-1/342 z dne 30. 11. 2015 in št. 0071-14/19-1/149 z dne 28. 11. 2019. Sklep št. 100-340/15-1/342 z dne 22. 10. 2015; javna uslužbenka je namestnica predstojnika Zdravstveno podatkovnega centra.

¹⁰ Uradni list RS, št. 85/10.

¹¹ Št. 1001-512/2020-36, št. 1001-486/2020-21, št. 1001-479/2020-8, št. 1001-419/2020-10, št. 1001-395/2020-11, št. 1001-352/2020-10, št. 1001-189/2020-8, št. 1001-149/2020-16, št. 1001-115/2020-9 in št. 1001-098/2020-19.

zakonom, podzakonskim aktom oziroma s splošnim ali drugim aktom delodajalca, zato dodelitev položajnega dodatka za vodenje delovne skupine javni uslužbenki, vodji območne enote, nima podlage v relevantnih predpisih.

2.3 Dodatek za specializacijo, magisterij ali doktorat

2.3.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.1.6.a revizijskega poročila je navedeno, da je v Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje kot pogoj za zasedbo delovnega mesta nacionalni ekspert s področja javnega zdravja II zahtevana izobrazba doktor medicine z znanstvenim magisterijem/doktoratom ali specializacijo s področja delovanja inštituta, kot alternativna izobrazba pa opravljen znanstveni magisterij ali specializacija po univerzitetni izobrazbi s področja delovanja inštituta ter pridobljen naziv višjega predavatelja s področja delovanja inštituta. Javni uslužbenec je v letu 2012 pridobil diplomu o magistrski izobrazbi 2. stopnje s strokovnim naslovom magister inženir logistike in v letu 2014 znanstveni naziv doktor znanosti¹² ter v letu 2016 naziv docent za področje menedžmenta v zdravstvu in v zdravstveni negi. Ker javni uslužbenec ni pridobil znanstvenega naziva magister znanosti ali specializacije s področja delovanja inštituta, znanstveni naziv doktor znanosti pa predstavlja pogoj za to, da je lahko zasedel delovno mesto ekspert s področja javnega zdravja II, isti znanstveni naziv ne more predstavljati hkrati še podlage za priznavanje dodatka za doktorat. Inštitut je zato javnemu uslužbencu v nasprotju s četrto alinejo prvega odstavka 23. člena ZSPJS in prvim odstavkom 37. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor¹³ v letu 2019 izplačal 713 EUR dodatka za znanstveni naziv.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je odpravil nepravilnost pri določanju in obračunavanju plače v skladu s petim odstavkom 3. člena in prvim odstavkom 3.a člena ZSPJS.

2.3.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu izkazal, da javni uslužbenec od 1. 4. 2020 nima več sklenjene pogodbe o zaposlitvi za navedeno delovno mesto, ampak za delovno mesto nacionalni ekspert s področja javnega zdravja I (pod šifro E049005), ki je uvrščeno v IX. tarifno skupino, kar pomeni, da je doktorat znanosti pogoj za zasedbo delovnega mesta.

2.3.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

¹² Po programu Organizacija in management kadrovskih in izobraževalnih sistemov, z naslovom doktorske disertacije Organizacijski model zagotavljanja varnosti in kakovosti pri obravnavi psihiatričnega bolnika z vidika različnih deležnikov.

¹³ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18.

2.4 Dodatek za dvojezičnost

2.4.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.1.7.a revizijskega poročila je navedeno, da je v letu 2019 inštitut 19 javnim uslužbencem izplačal 23.469 EUR dodatka za dvojezičnost. V Pravilniku o notranji organizaciji Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje znanje jezika narodne skupnosti pri nobenem od delovnih mest ni navedeno kot pogoj za opravljanje dela oziroma funkcije, zato je bil dodatek izplačan v nasprotju s prvim odstavkom 28. člena ZSPJS.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je odpravil nepravilnost pri določanju in obračunavanju plače v skladu s petim odstavkom 3. člena in prvim odstavkom 3.a člena ZSPJS.

2.4.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu posredoval zaključni zapisnik Inšpektorata za javni sektor¹⁴ z dne 16. 3. 2020, iz katerega izhaja, da je direktor inštituta 20. 12. 2021 sprejel Spremembe in dopolnitev Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje¹⁵, kjer so med drugim določena tudi delovna mesta, za katera se zahteva višja raven znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika in zato javnim uslužbencem pripada dodatek na osnovno plačo. Na tej podlagi je direktor inštituta 4 javnim uslužbencem (ki so višjo raven znanja jezika tudi izkazali) s sklepi z dne 28. 2. 2022 določil dodatek v višini 6 % na osnovno plačo. Preostalim 15 javnim uslužbencem je bil dodatek za dvojezičnost 1. 2. 2022 ukinjen.

2.4.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

2.5 Koriščenje ur

2.5.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.1.9.a revizijskega poročila je navedeno, da se delovni čas v inštitutu evidentira elektronsko z uporabo registracijske ure. Pravilnik o delovnem času¹⁶ v drugem in tretjem odstavku 8. člena določa, da mora zaposleni v okviru gibljivega začetka in konca delovnega časa praviloma izravnati tedenske presežke in primanjkljaje v tekočem mesecu. Zaposleni lahko prenese iz meseca v mesec

¹⁴ Št. 0611-133/2020/26.

¹⁵ Št. 0071-13/2017-32(003).

¹⁶ Št. 0071-12/16-2/003 z dne 12. 6. 2018, spremembe in dopolnitve št. 0071-12/16-5/003 z dne 17. 9. 2018.

največ presežek 20 ur ali primanjkljaj 8 ur, razen če direktor izjemoma odobri drugačen prenos presežka ur. V skladu s petim odstavkom 8. člena Pravilnika o delovnem času lahko zaposleni v dogovoru z neposredno nadrejenim koristi presežek v obliki prostih ur ali zasebnega izhoda v času obvezne prisotnosti na delu. V primeru večjega števila ur presežka, ki je nastal zaradi potreb delovnega procesa, lahko zaposleni po predhodni odobritvi neposredno nadrejenega presežek ur izjemoma koristi kot prosti dan, vendar ne več kot 2 dni zapored. Ugotovljene so bile različne kršitve internega akta, in sicer: da je inštitut zaposlenim omogočil koriščenje presežka ur kot prostega dneva, ne da bi imeli zato odobritev neposredno nadrejenega, da je omogočil presežek ur koristiti kot prosti dan več kot 2 dneva zapored, kar je nasprotju s petim odstavkom 8. člena Pravilnika o delovnem času, ter da je omogočil, da so javni uslužbenci v letu 2019 prenašali iz meseca v mesec oziroma koristili v obliki prostih dni večji presežek oziroma primanjkljaj ur, kot bi ga lahko v skladu z drugim in tretjim odstavkom 8. člena Pravilnika o delovnem času. Pri tem javni uslužbenci za prenose presežka oziroma primanjkljaja ur niso imeli odobritve direktorja, kar je v nasprotju s tretjim odstavkom 8. člena Pravilnika o delovnem času

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je vzpostavil ustrezen sistem kontrole prenosa ur iz meseca v mesec.

2.5.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu izkazal, da je administrator programa (zunanji izvajalec), ki ga inštitut uporablja za evidentiranje delovnega časa, na podlagi naročila inštituta vgradil blokado pri prenosu ur iz meseca v mesec tako, da je možen prenos le 20 ur, več pa le na podlagi posebne odobritve.

2.5.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **delno zadovoljiv**.

Inštitut je zagotovil ustrezno kontrolo glede prenosa ur iz meseca v mesec, ni pa še zagotovil ustreznih kontrol, ki bi onemogočale več kot 2 dneva odsotnosti z dela v obliki koriščenja viška ur.

2.6 Preventivno cepljenje proti gripi

2.6.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.1.12.a revizijskega poročila je navedeno, da je inštitut v okviru promocije zdravja na delovnem mestu in na podlagi sklepa¹⁷ direktorice v letu 2019 omogočil brezplačno cepljenje proti sezonski gripi 205 javnim uslužbencem, pri čemer je skupni strošek znašal 1.333 EUR. Zakon o varnosti in zdravju pri delu¹⁸ v 32. členu sicer določa, da mora delodajalec promocijo zdravja na delovnem mestu

¹⁷ Št. 1812-208/2019-1 (003) z dne 24. 10. 2019.

¹⁸ Uradni list RS, št. 43/11.

načrtovati ter zanjo zagotoviti potrebna sredstva, vendar je pri tem omejen tako z načeli promocije zdravja, ki izhajajo iz smernic, kot tudi z javnofinančnimi načeli, predvsem z načeli varčnosti, učinkovitosti ter gospodarnosti. Menimo, da je treba razpoložljive ukrepe za promocijo zdravja razlagati restriktivno, vsekakor pa morajo biti omejeni na delovno okolje in organizacijo dela ter s tem povezane spremembe vedenj posameznika. Prostovoljno cepljenje proti gripi zato po našem mnenju sodi med ukrepe, ki presegajo definicijo ukrepov promocije zdravja na delovnem mestu, za izvajanje katerih predstavljajo pravno podlago Zakon o varnosti in zdravju pri delu in smernice. Inštitut je zato ravnal v nasprotju s tretjim odstavkom 16. člena Zakona o javnih uslužbencih¹⁹, ki določa, da delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo, če bi s tem obremenil javna sredstva.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je prenehal s financiranjem cepljenja proti sezonski gripi, ki nima podlage v predpisih.

2.6.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu navedel, da se v sezoni 2020/2021 stroški prostovoljnega cepljenja proti sezonski gripi za zavarovane osebe obveznega zdravstvenega zavarovanja krijejo iz proračuna Republike Slovenije, zato inštitut brezplačnega cepljenja proti sezonski gripi zaposlenim več ne zagotavlja. Sklep z dne 24. 10. 2019 je direktor inštituta preklical²⁰.

2.6.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

2.7 Popis sredstev in obveznosti do virov sredstev

2.7.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.2.2.a revizijskega poročila je navedeno, da je inštitut izvedel popis sredstev in obveznosti do virov sredstev po stanju na dan 31. 12. 2019. Iz poročila o opravljenem popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev, ki ga je pripravila popisna komisija²¹, izhaja, da se popis zemljišč in zgradb po stanju na dan 31. 12. 2019 ni opravil v celoti in z vsemi potrebnimi podatki, na podlagi katerih bi bilo mogoče identificirati vse nepremičnine, s katerimi naj bi upravljal inštitut. Pravilnik o popisu sredstev in obveznosti²² v 23. členu določa, da popis opredmetenih osnovnih sredstev zajema zemljišča, zgradbe, nepremičnine v gradnji oziroma izdelavi ter nepremičnine trajno zunaj uporabe, opremo in nadomestne dele, drobni inventar, druga opredmetena osnovna sredstva, opremo in

¹⁹ Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF.

²⁰ Sklep št. 1812-208/2019-2 z dne 8. 4. 2022.

²¹ Z dne 4. 2. 2020.

²² Sprejela ga je direktorica inštituta 29. 11. 2019.

druga opredmetena osnovna sredstva v gradnji oziroma izdelavi ter opremo in druga opredmetena osnovna sredstva trajno zunaj uporabe. Popisni list vsebuje zaporedno oziroma registrsko (inventarno) številko in ime, nabavno vrednost, popravek vrednosti ter neodpisano vrednost pred prevrednotenjem in po njem. Ker v registru osnovnih sredstev ni vseh podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče identificirati konkretne nepremičnine (zemljišča in zgradbe), in glede na to, da inštitut v registru osnovnih sredstev nepremičnega premoženja ne vodi po parcelnih številkah, ter ker inštitut ni popisal zemljišč in zgradb, ni mogoče ugotoviti, s katerim nepremičnim premoženjem je inštitut dejansko upravljal. Glede na navedeno ni možno potrditi, da je stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev po stanju na dan 31. 12. 2019 usklajeno z dejanskim stanjem, ki naj bi bilo ugotovljeno s popisom, kar je v neskladju s 36. členom Zakona o računovodstvu²³.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je pripravil načrt aktivnosti z navedbo posamezne konkretne aktivnosti, nosilcev aktivnosti in rokov za izvedbo aktivnosti za uskladitev zemljiškoknjižnega stanja nepremičnin z dejanskim stanjem.

2.7.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu navedel, da računalniški program, ki ga uporablja, ne dovoljuje večjega števila znakov v opisu, zato je bila k obstoječim zapisom v posebni tabeli, ki je del inventurnega elaborata o popisu na dan 31. 12. 2021, dodana oznaka katastrske občine, parcelna številka, številka stavbe oziroma dela stavbe. Inštitut je s podatki o lokaciji in nazivu osnovnega sredstva, s katastrsko občino, parcelno številko ter številko stavbe oziroma dela stavbe dopolnil vpise v registru osnovnih sredstev, ki tako predstavljajo podlago za izvedbo popisa. Inštitut je navedel, da v okviru dolgoročnih rešitev pripravlja nadgradnjo informacijske podpore za namen vodenja podatkov o nepremičninah. Natančnejše opise nepremičnin inštitut trenutno vodi ločeno od obstoječega sistema, ustrezen popis je že pripravljen za uvoz v novi sistem, ki bo vzpostavljen predvidoma v drugi polovici leta 2022.

2.7.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

2.8 Oddaja stvarnega premoženja v najem

2.8.1 Opis nepravilnosti

V točki 2.2.3.a revizijskega poročila je navedeno, da je inštitut v letu 2019 realiziral 2.134 EUR prihodkov od najemnin z INŠTITUTOM ZA OKOLJE IN PROSTOR s sedežem na Ipavčevi 18, Celje, torej v stavbi, ki je v upravljanju inštituta. Inštitut prostorov ni oddal v najem po predhodni objavi namere o sklenitvi neposredne pogodbe ter z najemnikom ni sklenil najemne pogodbe, kar je bilo v neskladju

²³ Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE.

s prvim odstavkom 64. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti²⁴.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je pripravil načrt aktivnosti z navedbo konkretnih aktivnosti, nosilcev in rokov za izvedbo aktivnosti ter pričel z aktivnostmi za izvedbo ustreznih postopkov za oddajo v najem poslovnih prostorov, ki niso bili oddani v skladu s predpisi.

2.8.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu navedel, da je bilo najemno razmerje del prevzetih pravnih poslov ob ustanovitvi inštituta leta 2014. Z najemnikom je bil 6. 9. 2019 sklenjen dogovor o poravnavi dolga iz naslova neplačanih najemnin, ki pa ga najemnik ni spoštoval, zato je bilo 20. 11. 2019 najemno razmerje odpovedano.

2.8.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

2.9 Zagotavljanje podatkov o čakalnih dobah

2.9.1 Opis nesmotrnosti

V točki 3.2.1 revizijskega poročila je navedeno, da inštitut za opredelitev storitev eNapotnice, posledično za eNaročanje in spremljanje čakalnih dob v okviru eNaročanja uporablja šifrant vrst zdravstvenih storitev. Od 1. 1. 2019 je veljala verzija 9.2, v kateri je bilo navedenih 1.744 vrst zdravstvenih storitev, ki so bile razporejene v 22 različnih skupin, od tega je bilo elektronsko naročanje zavarovanih oseb omogočeno za 645 vrst storitev, za 45 vrst storitev je bilo omogočeno elektronsko naročanje le zdravnikom, za preostale vrste storitev pa elektronsko naročanje ni bilo omogočeno. Iz šifranta izhaja tudi, da je bilo za 1.402 vrsti zdravstvenih storitev čakalne vrste mogoče spremljati, za preostalih 342 storitev pa ne. Inštitut je šifrant objavil na svoji spletni strani, v objavi je navedel tudi datum začetka uporabe. Iz dokumenta ni razvidno, kdo ga je sprejel in na kakšni podlagi, prav tako ne, zakaj je na primer od vseh vrst zdravstvenih storitev, ki jih opredeljuje (1.744), elektronsko naročanje omogočeno le za 40 % storitev ali zakaj je čakalne vrste možno spremljati le za 80 % storitev.

Inštitut je med razlogi, zakaj je eNaročanje onemogočeno pri nekaterih storitvah, med drugim pojasnil, da gre lahko za terapevtske in bolj zahtevne diagnostične operativne posege, pri katerih velja, da je odločitev o najprimernejšem posegu predmet soglasja pacienta in strokovne ocene zdravstvenega stanja, lahko pa gre za storitve, za katere se napotnica ne izdaja in torej ne obstaja podlaga za eNaročanje. Po pojasnilu inštituta je sistem eNaročanja ključno orodje za lažjo pot

²⁴ Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18.

pacienta med različnimi zdravstvenimi ustanovami. Za storitve na primarni ravni, kjer se napotnica ali delovni nalog ne izdajata, pa je smiselno prepustiti izvajalcu na primarni ravni, da sam organizira lastno naročanje na način, ki je zanj najbolj ustrezen.

V skladu z 10. členom Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva²⁵ (v nadaljevanju: ZZPPZ) enotna metodološka načela in enotne standarde (definicije, klasifikacije, šifrante) ter standardne postopke oblikovanja in pošiljanja poročil določi minister za zdravje na predlog inštituta. Inštitut pa v skladu s 13. členom ZZPPZ zagotavlja elemente enotnosti zdravstvenega informacijskega sistema v Republiki Sloveniji in glede podatkov, ki so skupnega pomena za upravljavce zbirk podatkov²⁶, usklajuje vsebinske definicije podatkovnih pojmov, uvaja in ukinja podatkovne pojme ter usklajuje razvrstitvene sezname (nomenklature, klasifikacije in šifrante). Iz zgodovine sprememb dokumenta, ki je sestavni del šifranta verzije 9.2, objavljene na spletni strani inštituta, je razvidno, da je bil šifrant v letu 2018 večkrat spremenjen prav glede možnosti elektronskega naročanja pri posameznih vrstah zdravstvenih storitev (23. 4. 2018 je bilo pri 403 zdravstvenih storitvah omogočeno elektronsko naročanje, 10. 9. 2018 je bilo za 18 vrst zdravstvenih storitev elektronsko naročanje ukinjeno, 13. 10. 2018 pa za 39 zdravstvenih storitev omogočeno elektronsko naročanje le zdravniku). Glede na to, da je bilo elektronsko naročanje omogočeno le za 40 % v veljavnem šifrantu navedenih vrst zdravstvenih storitev in da je bilo čakalne vrste možno spremljati le za 80 % storitev, bi bilo utemeljeno pričakovati, da bi bilo iz šifranta ali drugega dokumenta jasno razvidno, kaj je razlog za to, da za neko storitev ni omogočeno elektronsko naročanje oziroma da zanjo ni možno spremljati čakalne vrste. Inštitut v letu 2019 ni izvajal ustreznih aktivnosti, ki bi vodile k temu, da bi bil iz šifranta ali drugega ustreznega dokumenta razviden razlog, zakaj elektronsko naročanje in spremljanje relevantnih podatkov o čakalnih vrstah za posamezno konkretno vrsto zdravstvene storitve ni bilo omogočeno.

Inštitut je moral v odzivnem poročilu izkazati, da je pripravil načrt aktivnosti z navedbo konkretnih aktivnosti, nosilcev in rokov za izvedbo aktivnosti ter pričel z aktivnostmi, s katerimi bi v veljavnem šifrantu vrst zdravstvenih storitev ali drugem ustreznem dokumentu zagotovil tudi podatek o razlogu, zaradi katerega elektronsko naročanje in spremljanje podatkov o čakalnih vrstah za določene vrste zdravstvenih storitev ni možno.

2.9.2 Izkazani popravljalni ukrep

Inštitut je v odzivnem poročilu navedel, da je začel z urejanjem problematike šifranta vrst zdravstvenih storitev in se za usklajeno pripravo sprememb povezal s preostalimi deležniki: ZZS, Ministrstvom za zdravje (v nadaljevanju: MZ) in Zdravstvenim inšpektoratom Republike Slovenije (v nadaljevanju: ZIRS). Z akcijskim načrtom, ki vključuje tudi aktivnosti, nosilce teh aktivnosti in roke za izvedbo, je predvidel predvsem naslednje rezultate: sistemsko umestitev šifranta vrst zdravstvenih storitev, novo verzijo šifranta vrst zdravstvenih storitev, ki bo vključevala dodatno oznako in razlago o možnosti eNaročanja (dodatni stolpec, ki bo izveden iz obstoječih stolpcev

²⁵ Uradni list RS, št. 65/00, 47/15 in 31/18.

²⁶ Upravljavci zbirk podatkov so v skladu z 11. in 12. členom ZZPPZ poleg inštituta tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZS), Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

"možno eNaročanje" in "predmet poročanja v eSZBO", ter dodatna razlaga v šifrantih). Protokol spreminjanja šifranta mora po navedbi inštituta vsebovati tudi obrazec za posredovanje predlogov sprememb, kjer mora predlagatelj tudi pojasniti, ali je eNaročanje mogoče, in če ni mogoče, zakaj ne. Po navedbi inštituta bo potrebna tudi dodatna sprememba strukture šifranta vrst zdravstvenih storitev, ki je posledica predloga MZ o digitalni transformaciji napotnih dokumentov – listin ZZS (delovnih nalogov), ki doslej v sistem eNaročanja niso bili vključeni.

Tabela 1 Načrt aktivnosti

Aktivnost	Glavni nosilec	Pričakovani rezultat	Rok za izvedbo	Status (ob predložitvi odzivnega poročila)
Sestanek z deležniki	Inštitut in MZ	Dogovor o nadaljnjem sodelovanju	13. 12. 2021	Izvedeno
Priprava osnutka novega protokola za ažuriranje šifranta vrst zdravstvenih storitev	Inštitut	Osnutek novega protokola	20. 12. 2021	Izvedeno
Pregled podatkov z vidika uporabe različnih vrst zdravstvenih storitev	Inštitut	Pripravljene tabele	20. 12. 2021	Izvedeno
Pošiljanje osnutka novega protokola in podatkov deležnikom	Inštitut	Osnutek protokola in tabele	20. 12. 2021	Izvedeno
Sestanek z deležniki	Inštitut in MZ	Izveden sestanek	20. 1. 2022	Izvedeno
Pridobivanje vseh pripomb na protokol	ZZS, MZ, ZIRS	Pripravljene pripombe na protokol	15. 3. 2022	Izvedeno
Priprava nove verzije protokola	Inštitut	Končna verzija protokola	31. 3. 2022	
Priprava nove verzije šifranta vrst zdravstvenih storitev, ki vključuje tudi dodatno oznako in razlago o možnosti eNaročanja	Inštitut	Nova verzija šifranta	V skladu s protokolom 15. 6. 2022	

2.9.3 Ocena popravljalnega ukrepa

Izkazani popravljalni ukrep ocenjujemo kot **zadovoljiv**.

3. Mnenje o izkazanih popravljalnih ukrepih

Pregledali smo odzivno poročilo, ki ga je na podlagi zahteve iz revizijskega poročila o pravilnosti in smotrnosti dela poslovanja v letu 2019 izdelal Nacionalni inštitut za javno zdravje. Ocenili smo, da je odzivno poročilo, ki ga je s podpisom in pečatom potrdil Milan Krek, direktor, verodostojno.

Zadovoljivost izkazanih popravljalnih ukrepov smo ocenili na podlagi posredovanega opisa ukrepov in dokumentacije. Menimo, da smo pridobili zadostne in ustrezne podlage in dokaze, da lahko podamo oceno o zadovoljivosti izkazanih ukrepov.

Ocenjujemo, da so izkazani popravljalni ukrepi, opisani v točkah 2.1.2, 2.3.2, 2.4.2, 2.6.2, 2.7.2, 2.8.2 in 2.9.2, ki jih je sprejel Nacionalni inštitut za javno zdravje, **zadovoljivi**.

Izkazana popravljalna ukrepa, predstavljena v točkah 2.2.2 in 2.5.2, sta **delno zadovoljiva**.

4. Ovrednotenje nezadovoljivo odpravljenih nepravilnosti

Nepravilnosti, opisani v točkah 2.2.1 in 2.5.1, za kateri Nacionalni inštitut za javno zdravje ni izkazal v celoti zadovoljivih popravljanih ukrepov, se nanašata na dodelitev položajnega dodatka javni uslužbenki za vodenje delovne skupine in zagotovitev ustreznih kontrol pri koriščenju viška ur.

Nepravilnosti, ki nista bili v celoti zadovoljivo odpravljeni, ne presegata pomembnosti, ki je bila upoštevana v reviziji.

5. Sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja

Nacionalni inštitut za javno zdravje v odzivnem poročilu ni izkazal v celoti zadovoljivih popravljivih ukrepov za odpravo nepravilnosti, opisanih v točkah 2.2.2 in 2.5.2.

S tem je Nacionalni inštitut za javno zdravje v skladu z določbami petega odstavka 29. člena Zakona o računskem sodišču²⁷ in prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije²⁸ kršil obveznost dobrega poslovanja.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, priporočeno;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu.

²⁷ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

²⁸ Uradni list RS, št. 91/01.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si